

Semesterbeskrivelse 2. semester Forår 2018 Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde, Aalborg og København

Oplysninger om semesteret

Skole: Sociologi og Socialt Arbejde

Studienævn: Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde

Studieordning: Kandidatuddannelserne i Socialt Arbejde, Aalborg og København 1. sep. 2017

Semesterets temaramme

Formålet med undervisningen på modul 2 er at udvikle forståelse for og teoretisk viden om socialt arbejde fra forskellige aktørpositioner og organisatoriske perspektiver, samt disses betydning for udviklingen af det sociale arbejde. Desuden er formålet at udvikle forståelse for de udviklingstendenser og sammenhænge, der eksisterer mellem aktørperspektiver, socialfaglige løsningsstrategier, organisatoriske/administrative kontekster, samt disse strategiers, konteksters og rammers betydning for socialt arbejde. Desuden at opnå viden om og forståelse af, hvad samfundsvidenskab er, at opnå et beredskab til at forholde sig videnskabeligt til socialt arbejde – dvs. tilegne sig, redegøre for og vurdere viden om socialt arbejde og opnå forudsætninger for selv at formulere undersøgelsesspørgsmål, designe og gennemføre undersøgelser, herunder at foretage dataindsamling/datakonstruktion, formulere analysestrategier og gennemføre analyser samt drage slutninger heraf – og således indgå i skabelse af viden, samt endelig at opnå forudsætninger for at reflektere videnskabsteoretisk over disse spørgsmål.

Modulet består af i alt 3 fagområder, der afløses gennem et integreret problembaseret projektarbejde:

Aktørperspektiver på socialt arbejde (10 ECTS)

Organisation (10 ECTS)

Videnskabsteori og metode (10 ECTS)

Læringsmål for Modul 2 er:

Viden	<ul style="list-style-type: none"> • har viden om den socialfaglige og organisatoriske kontekst, som påvirker forskellige centrale aktører i det sociale arbejde • har viden om forskellige aktører, deres positioner og perspektiver, samt disses betydning for udviklingen af det sociale arbejde • har viden om videnskabsteoretiske grundlagsproblemer og metodologier
Færdigheder	<ul style="list-style-type: none"> • kan analysere forskellige aktørpositioner og disse positioners betydning for det sociale arbejde • kan reflektere over konkrete undersøgelsers videnskabsteoretiske grundlag og anvendte dataindsamlings- og analysemetoder • kan anvende forskellige dataindsamlings- og analysemetoder
Kompetencer	<ul style="list-style-type: none"> • kan analysere og udvikle en sammenhængende indsats i socialt arbejde under inddragelse af organisatoriske aspekter og med bevidsthed om forskellige aktørperspektiver på indsatsen • kan undersøge/evaluere og analysere socialt arbejde og velfærdsydelser i såvel dansk som international sammenhæng gennem empiriske studier under anvendelse af og med begrundelse for forskellige typer af adækvate dataindsamlings- og analysemetoder • er i stand til at tilegne sig og kritisk vurdere eksisterende undersøgelser og forskning med relevans for det sociale arbejde samt formidle forskning på det sociale arbejdes felt

Semesterets organisering og forløb

Modul 2 fortsætter den læringskadence som er etableret på modul 1, hvor der var fokus på teoretisk kendskab og anvendelse af centrale teorier om socialt arbejde, sociale problemer og socialpolitik. I modul 2 bygges der oven på modul 1s teoretiske introduktion. Her er det de tre fagområder Organisation, Aktørperspektiver på socialt arbejde og Videnskabsteori og metode, der skal omsættes i et konkret problembaseret projektarbejde, forskellen er at de studerende her skal indsamle egenhændig empiri.

På modul 2 afvikles de tre fags forelæsninger i begyndelsen af semesteret, der derfor er forelæsningstungt, for at skabe rum for et mere fordybende projektarbejde senere på semesteret, hvor de studerende på dette modul også skal arbejde med egen empiri.

Der er 7 forelæsninger til hvert fag og en fælles undervisningsgang på tværs af fagene, samt en semester introduktion.

Klyngeseminarer

Ud over fagområdeundervisningen er der tre klyngeseminarer for at understøtte projektskrivningen. Deltagelse i klyngeseminarerne er obligatorisk. Til hvert seminar skal gruppe indsende et kort oplæg relateret til det enkelte seminars tema. På den baggrund vil der blive givet feedback fra en underviser samt medstuderende.

Idébørs, projektintroduktion og gruppedannelse

I starten af semestret vil der være en dag med projektintroduktion og gruppedannelse. I tilknytning hertil er der en idébørs, med oplægsholdere fra forskellige steder fra praksis. Uddannelsen lægger stor vægt på at bygge bro mellem forskning, viden og praksis. Samarbejde mellem omverden og de studerende er et vigtigt element i dette. På idébørsen holder hver oplægsholder et kortere oplæg om, hvilken organisation de kommer fra og hvilke problemstillinger, der er særligt relevante og vigtige fra deres perspektiv lige nu. Herefter vil der være mulighed for, at de studerende kan stille spørgsmål og diskutere problemstillingerne med oplægsholderne. Det vil være muligt for de enkelte grupper, dels at få inspiration til at vælge problemstilling for deres projekter, dels at indgå i et konkret samarbejde med de enkelte organisationer.

På projektintroduktionen vil det blive angivet hvilken frist, der er for at indgive projekttema og eventuelle vejlederønsker til Cecilie K. Moesby-Jensen i både Aalborg og København. Det er dog langt fra muligt, at alle vejlederønsker kan imødekommes.

Tildeling af vejleder sker så hurtigt som muligt efter den angivne dato for aflevering af projekttema. Efter tildeling af vejleder er det de studerendes ansvar at kontakte vejleder. Da uddannelsens vejledere er geografisk tilknyttet til Aalborg og København kan fjernvejledning forekomme.

Uddannelsen opfordrer kraftigt til, at der bliver dannet grupper, da antallet af vejledningstimer er fordelt efter gruppestørrelse.

- 1 studerende tildeles 14,5 timer = ca. 3,5 konfrontationstimer
- 2 studerende tildeles 20 timer = ca. 5,0 konfrontationstimer
- 3 eller 4 studerende tildeles 24 timer = ca. 6,0 konfrontationstimer
- 5 studerende tildeles 28 timer = 7 konfrontationstimer

Timerne er inkl. vejleders forberedelse og deltagelse i eksamen.

Projektet skal integrere de tre fagområder "Socialt arbejde aktører", "Organisation" og "Videnskabsteori og metode". Som led i udarbejdelsen af projektopgaven skal der gennemføres en mindre selvstændig empirisk undersøgelse.

Der skal i opgaven inddrages pensum fra modulet samt elementer fra undervisningen, som er relevante for projektets problemstilling. Der kan eksamineres i hele modul 2's pensum.

Omfang og aflevering af projektrapporten

Projektrapporten må maks. have følgende omfang:

- 1 studerende 120.000 anslag inkl. mellemrum
- 2 studerende 144.000 anslag inkl. mellemrum
- 3 eller 4 studerende 168.000 anslag inkl. mellemrum
- 5 studerende 192.000 anslag inkl. mellemrum

Resumé: projektet skal inkludere et kort resume på engelsk. Resuméet indgår ikke i bedømmelsen.

Linjeafstand 1½ og skriftstørrelse 12. Vær opmærksom på, at noter, litteraturreferencer- og litteraturlisten indgår ved beregning af omfang af projektet, mens titelblad, indholdsfortegnelse og resumé ikke indgår i beregningen.

Antal typeenheder (anslag) angives på projektets forside. Såfremt projektet overstiger det maksimale antal typeenheder, er projektet dumpet. Det vil derfor ikke blive fremsendt til bedømmelse. Herudover skrives projektets titel, vejleders og den/de studerendes navn på forsiden.

Bilag, der bidrager til en grundigere belysning af metodeovervejelser, interviewguide m.v. kan vedlægges. Men opgaven skal kunne læses, uden at man sætter sig ind i bilagene, og det kan ikke forudsættes, at hverken censor eller vejleder læser bilagene.

Vedr. interviews: Interviews skal ikke vedlægges projektet. Den studerende skal opbevare interviews og skal kunne fremsende cd-rom til censor og/eller eksaminator på opfordring. CD-rom'en skal opbevares i 3 mdr. og derefter destrueres af den studerende.

Projektet afleveres gennem universitetets digitale eksamensportal. Mere information om dette vil blive uploadet på Moodle. Se vejledning på www.de.aau.dk

Eksamen

Projektet evalueres gennem ekstern censor. Eksamensperioden er de sidste par uger af juni.

Eksamen varer 30 min. per studerende inklusiv votering. Eksamen kan indledes med et kort oplæg, der højst må vare 5 min. per studerende. Det kan være oplæg, der supplerer eller problematiserer fremstillingen i projektrapporten.

Semesterdeklaration 2. semester 30 ECTS

	antal	varighed	samlet timetal	Undervisning/ Eget arbejde
Forelæsninger Socialt arbejde -aktører	8	4	32	U
Forelæsninger Organisation	8	4	32	U
Forelæsninger Videnskabsteori og metode	8	4	36	U
Introduktion til modulet	1	4	4	
Egen forberedelse til forelæsninger	26	7	182	E
International social work	1	4	4	U
Idébørs, projektintro	1	6	6	U
Gruppedannelse	1	4	4	U/E
Klyngeseminarer	2	5	10	U
Egen forberedelse til klyngeseminarer	2	7	14	E
Projektarbejde	1	417	417	E
Vejledning	5	1	4	U
Eksamen	1	1	1	U
Forberedelse til eksamen	1	74	74	E
i alt			820	

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Koordinator

Cecilie K. Moesby-Jensen, ckmj@socsci.aau.dk

Sekretær

Kitt Fogh, kitt@socsci.aau.dk

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Aktørperspektiver på socialt arbejde

10 ECTS

Placering 2. Semester
Modulansvarlig <ul style="list-style-type: none"> Cecilie K. Moesby-Jensen
Type og sprog Studiefag og projektmodul Dansk
<p>Mål Med udgangspunkt i eksempelvis bruger/klient, socialarbejder, frivillige og forskerpositioners interesser og magtmuligheder, indkredses forskellige typer aktører og deres betydning for og indflydelse på det sociale arbejdes praksis.</p> <p>Viden</p> <ul style="list-style-type: none"> Har viden om den socialfaglige og organisatoriske kontekst, som påvirker forskellige centrale aktører i det sociale arbejde. Har viden om forskellige aktører, deres positioner og perspektiver, samt disses betydning for udviklingen af det sociale arbejde. Har viden om videnskabsteoretiske grundlagsproblemer og metodologier. <p>Færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none"> Kan analysere forskellige aktørpositioner og disse positioners betydning for det sociale arbejde. Kan reflektere over konkrete undersøgelsers videnskabsteoretiske grundlag og anvendte dataindsamlings- og analysemetoder. <p>Kompetencer</p> <ul style="list-style-type: none"> Kan analysere og udvikle en sammenhængende indsats i socialt arbejde under inddragelse af organisatoriske aspekter og med bevidsthed om forskellige aktørperspektiver på indsatsen. Kan undersøge/evaluere og analysere socialt arbejde og velfærdsydelser i såvel dansk som international sammenhæng gennem empiriske studier under anvendelse af og med begrundelse for forskellige typer af adækvate dataindsamlings- og analysemetoder. Er i stand til at tilegne sig og kritisk vurdere eksisterende undersøgelser og forskning med relevans for det sociale arbejde samt formidle forskning på det sociale arbejdes felt.
<p>Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre Undervisningen Aktørperspektiver på socialt arbejde tager udgangspunkt i såvel dansk som international forskning. Undervisningen vil både være teori- og casebaseret og vil herigennem skabe et teoretisk fundament for analyse af de forskellige aktørers betydning; og for at øge den studerendes viden om samt evne til at analysere konsekvenserne af at iagttage det konkrete og praktiske sociale arbejde fra en given aktørposition. Faget Aktørperspektiver på socialt arbejde knytter an til de to andre områder i modulet; henholdsvis videnskabsteori og forskningsmetode og organisationssociologi, som også knytter an til feltet socialt arbejde. Nedenfor beskrives det kort og generelt, hvad modulets faglige indhold består i, samt hvad baggrunden og motivationen for modulet er, hvilket vil sige en kort redegørelse for modulets indhold og berettigelse. Hensigten er at skabe indsigt i det enkelte modul for den studerende og at skabe mulighed for at forstå modulet i forhold til det øvrige semester og uddannelsen som helhed.</p>
<p>Omfang og forventet arbejdsindsats Aktørperspektiver på socialt arbejde indeholder 10 ECTS, som omsættes i forelæsninger og projektarbejde. Der er flest forelæsninger i starten af modulet.</p>
<p>Deltagere</p> <ul style="list-style-type: none"> Studerende fra Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde <p>Se mere under de specifikke lektioner.</p>

Semesteraktiviteter på 2. semester

Modul introduktion

København: Cecilie K. Moesby-Jensen og Mia Arp Fallov

Aalborg: Cecilie K. Moesby-Jensen og Mia Arp Fallov

Fællesundervisning

København: Ninna Meier, Kathrine Vitus og Søren Juul og Maja Lundemark Andersen

Aalborg: Ninna Meier, Kathrine Vitus og Søren Juul og Maja Lundemark Andersen

Projektbørs

København: Cecilie Moesby-Jensen og Mia Arp Fallov

Aalborg: Skolen for Sociologi og Socialt Arbejde

Klyngeseminar 1: Gruppedannelse

København: Cecilie K. Moesby-Jensen og Mia Arp Fallov

Aalborg: Cecilie Moesby-Jensen, Mette Rømer og Maja Boelsmand Østergaard

Klyngeseminar 2

København: Cecilie K. Moesby-Jensen, Mia Arp Fallov og Ninna Meier

Aalborg: Cecilie K. Moesby-Jensen, Mette Rømer og Anne Lyngby Pedersen

Klyngeseminar 3

København: Cecilie K. Moesby-Jensen, Mia Arp Fallov og Ninna Meier

Aalborg: Cecilie K. Moesby-Jensen, Mette Rømer og Anne Lyngby Pedersen

Modulaktiviteter på Aktørperspektiver på socialt arbejde

Lektion 1. De professionelle i det sociale arbejdes frontlinje

Underviser: Søren Juul

Forelæsningen sigter på at give et overblik over hele forelæsningsrækken, dvs. alle de temaer, der kommer i fokus og sammenhængen mellem dem. Der fokuseres i denne første forelæsning særligt på de professionelle i det sociale arbejdes frontlinje med afsæt i teoritraditionen omkring Street level bureaucracy: hvem er de professionelle? Hvordan er deres arbejde organiseret og reguleret? Hvordan sker der i det sociale arbejdes udførende led en oversættelse af socialpolitik, retlig regulering og nye metodekoncepter til faglig praksis? Hvilken plads er der i denne proces til faglige skøn og til inddragelse af borgernes perspektiver? I denne sammenhæng diskuteres også det frivillige sociale arbejdes særlige rolle og karakteristika og de udfordringer det giver, at de frivillige i stigende grad er kommet ind i varmen som medleverandører af samfundets velfærdsservice?

Primær litteratur:

Lipsky, M. (1980). Street-level bureaucracy: Dilemmas of the individual in public services. New York: Russel Sage Foundation. Kapitel 6, 8, 9 + 81-86 (50 sider). Hentes via AUB.

Brodin, E.Z. (2015). The Inside story: Street-level research in the US and beyond. In P. Hupe, M. Hell & A. Buffat (Eds.), Understanding street-level bureaucracy. Bristol: Policy Press (18 sider) (uploadet)

Ejrnæs, M. (2008). Teori og empati – faglighed i relations-professionerne. I: Michael Hviid Jacobsen & Keith Pringle (red.): At forstå det sociale – sociologi og socialt arbejde (siderne 127-157). København: Akademisk Forlag.

Fridberg, T. Henriksen, L.S. og Quist H-P. (2013). Udviklingen i frivilligt arbejde 2004-2012. København: SFI. (s. 7-52) (Findes via dette link) ???

Henriksen, L. S. (2014). Det civile samfund. I: Bent Greve, Jørgen Elm Larsen og Anja Jørgensen (red.) Det danske samfund. (s. 87-112). København: Hans Reitzels Forlag.

Lektion 2: Brugere som centrale aktører i det sociale arbejde

Underviser: Maja Lundemark Andersen

Forelæsningen er en overblikforelæsning om, hvem brugerne af det sociale arbejde er – eller hvordan de kan forstå som borgere, klienter, brugere eller deltagere i det sociale arbejde? Hvilke positioner har de til rådighed i feltet? Hvordan kan de udfyldes på forskellige måder, og hvilke former for kategorier er der på spil i de forskellige og differentierede former for inddragelse og medvirken?

I denne forelæsning lægges der vægt på begreber og positioner i forhold til de skiftende forståelser af brugere i diskurser om socialt arbejde. Hvordan, hvorfor og på hvilke måder kan det forstås, at klienter er blevet til deltagere i det sociale arbejdes frontlinje? Eller er de?

Primær litteratur:

Arnstein, S. R. A Ladder of Citizen Participation. *Journal of the American Institute of Planners*, Vol. 35, No. 4, July 1969, pp. 216-224

Andersen, M. L. (2014). Borgerperspektiver som drivkraft i sociale analyser. [Service- user perspectives as a driving force in analysis of social problems]. In M. Harder, & M. A. Nissen (Eds), *Socialt arbejde i en foranderlig verden*. Copenhagen: Akademisk Forlag.

Andersen, M. L. (in press). Involvement or empowerment – assumptions and differences in social work practice. *Nordic Social Work Research*.

Beresford, P., & Croft, S. (2001). Service users' knowledge and the social construction of social work. *Journal of Social Work*, 1(3) 295–316. London: Routledge.

Eide, S. B. (2017). Samtalen som arena for brukernes makt og innflytelse. [The conversation as arena for power and influence of the service users.] In A. Støkken, & E. Willumsen (Eds), *Brukerstemmer, praksisforskning og innovasjon*. Kristiansand: Portal Akademisk.

Jansen, E., Baur, V., de Wit, M., Wilbrink, N., & Abma, T. (2015). Co-designing collaboration: Using a partnership framework for shared policymaking in geriatric networks. *Action Research*, 13(1), (s. 65–83.)

Sekundær litteratur:

Andersen, M. L., Brandt, L., & Uggerhøj, L. (2017). Inddragelse i praksis – om et praksisforskningsprojekt. [Involvement in social work practice in terms of practice research]. Uden for nummer. [Out of number]. *Tidsskrift for forskning og praksis i socialt arbejde*. 35/2017. Socialrådgiverforeningen. Copenhagen:

Andersen, M. L., Henriksen, K., Mejlvig, K., & Uggerhøj, L. (2017). Driving forces in practice research. In K. Høgsbro, & I. Shaw (Eds), *Social Work and Research in Advanced Welfare States*. London and New York: Routledge.

Lektion 3. Det magtfulde møde mellem system og borger i det sociale arbejdes frontlinje

Underviser: Søren Juul

I denne forelæsning stilles skarpt på forskellige teorier om magt og på den magt, der udspiller sig i det sociale arbejdes frontlinje. Hvilke magtformer eksisterer og er virksomme i det sociale arbejdes udførende led (direkte, indirekte, bevidsthedskontrollerende og institutionel magt)? Hvordan kan man forstå forholdet mellem viden og magt? Hvordan kan magten være produktiv? Hvordan kan den føre til undertrykkelse og symbolsk vold? Hvordan kan man kort sagt forstå og analysere den magt, som frontlinjemedarbejderne i det sociale arbejdes institutioner er understøttet med, og den måde, de anvender den på?

Primær litteratur:

Christensen S. & Daugaard Jensen. P. E. (2005). Indledning. Sammenhængen mellem magt og deltagelse: I: Kontrol i det stille (s. 11-25). Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Mik-Meyer, N. & Villadsen, K. (2007). Magtens former. København: Hans Reitzels Forlag. Kapitel 2, 3 og 4 (s. 16-90)

Villadsen, K. (2003). Det sociale arbejde som befrielse. I: Margaretha Järvinen & Nanna Mik Meyer (red.): At skabe en klient (s. 192-226). København: Hans Reitzels Forlag.

Dean, M. (2006). Governmentality. Magt og styring i det moderne samfund, kapitel 1 (s. 41-83): København: Forlaget Sociologi.

Uggerhøj, L. (2014). The Powerful meeting between social workers and Service users: Needs, barriers and possibilities in Participatoíon processes in Agency Settings. I: Ailalena Matthies & Lars Uggerhøj (eds.): Participation, Marginalization and Welfare Services – concepts, politics and practices across European countries. Ashgate: UK. (18 sider)

Sekundær litteratur:

Rose, N. (2003). At regere friheden – en analyse af politisk magt i avanceret liberale demokratier. I: Christian Borch & Lars Thorup Larsen (red.): Luhmann & Foucault til diskussion (s. 180-199). København: Hans Reitzels Forlag.

Järvinen, M. et al. (2003). Det magtfulde møde mellem system og klient. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.

Lektion 4. Anerkendelse og dømmekraft i det sociale arbejdes frontlinje

Underviser: Søren Juul

Denne forelæsning introducerer nogle begreber, der gennem de seneste 10-15 år har vundet udbredelse til analyse og kritik af det sociale arbejdes institutioner og praksisformer: dømmekraftbegrebet og anerkendelsesbegrebet. Dømmekraftsbegrebet er beslægtet med nogle af de magtteorier, der behandles i lektion 3, og forstår magt som institutionaliserede rutiner og arbejdsgange, der skaber praksis i det sociale arbejde. Anerkendelsesbegrebet er et normativt eller etisk begreb, der kan holdes op mod de fremherskende dømmekraftsformer som et kritisk spejl. Foruden at introducere begreberne tematiserer forelæsningen nogle af de forandringer i dømmekraftsformerne og anerkendelsesbetingelserne, der har fundet sted med neoliberalismens fremmarch og med bevægelsen fra velfærdsstat til konkurrencestat. Endelig diskuteres noget af den kritik, der fra forskellige sider er blevet rettet mod anerkendelsesteoretiske analyser.

Primær litteratur:

Højilund, P. & Juul, S. (2015). Anerkendelse og dømmekraft i socialt arbejde (kapitel 1, 2, 3, 4, 5 og 9) (102 sider). København: Hans Reitzels Forlag.

Juul, S. (2010). Kampen om dømmekraften og udviklingen i velfærdsinstitutionerne. I: Søren Juul. Solidaritet. Anerkendelse, retfærdighed og god dømmekraft (s. 349-394). København: Hans Reitzels Forlag.

Caswell, D & Høybye Mortensen, M. (2005): Anmeldelse af Peter Højilund og Søren Juul: Anerkendelse og dømmekraft i socialt arbejde. København: Dansk Sociologi 16 (3): 126-28.

Sekundær litteratur:

Højilund, P (2001). Socialrettsfilosofi: Retsslære for socialt arbejde. København: Socialpædagogisk Bibliotek.

Bourdieu, P. (1995). Distinktionen. En sociologisk kritik af dømmekraften. Frederiksberg: Det lille Forlag.

Lektion 5: Institutionelle møder og tværprofessionelt samarbejde

Underviser: Cecilie K. Moesby-Jensen

Socialt arbejde inkluderer flere forskellige aktører i de møder, der skabes i det sociale arbejdes praksisfelt. Her er der fokus på de institutionelle møder, det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejdes krydsfelter, som står som centrale søjler i praksisfeltet. I forelæsningen præsenteres udvalgte vigtige begreber, teorier og perspektiver, der kan benyttes til at forstå og italesatte de omtalte møder. I undervisningen vil der ligeledes være fokus på samarbejdets udfordringer, dilemmaer og potentialer. Der præsenteres endvidere holdningsundersøgelser som indgangsvinkel til at analysere professionelles faglighed og det tværprofessionelle samarbejde og i den sammenhæng berøres professionelles uenighed.

Primær litteratur:

Ejrnæs, M. (2017). Tværprofessionelt samarbejde. Begreber og teori. I "Når professioner samarbejde – praksis med udsatte børn og unge" red. af Cecilie K. Moesby-Jensen. København: Forlaget Samfundslitteratur. (s.19-34)

Ejrnæs, M. og Monrad, M. (2017). Vignetundersøgelser. Nyt blik på tværprofessionelt samarbejde. I "Når professioner samarbejde – praksis med udsatte børn og unge" red. af Cecilie K. Moesby-Jensen. København: Forlaget Samfundslitteratur. (s. 99-120)

Moesby-Jensen, C.K. og Moesby-Jensen, T. (2017). Lydighedsetik og bureaukratisk grusomhed. I "Når professioner samarbejde – praksis med udsatte børn og unge" red. af Cecilie K. Moesby-Jensen. København: Forlaget Samfundslitteratur. (s. 213-241)

Rasmussen, B.M. (2015). Socialrådgivere bør tage ledelsen af det tværprofessionelle samarbejde. I Uden for nummer nr. 31, årgang 16 (s.14-25): <http://www.socialraadgiverne.dk/Files/Filer/10-Publikationer/UdenForNummer/31-UdenForNummer.pdf>

Sekundær litteratur:

Moesby-Jensen, C. K. (2017) (red.). Når professioner samarbejde – praksis med udsatte børn og unge. København: Forlaget Samfundslitteratur.

Højholdt, A. (2013): Tværprofessionelt samarbejde. Hans Reitzels Forlag, KBH. Kap 2, s. 47-60.

Lauvås, K., & Lauvås, P. (2006): Tværfagligt samarbejde : Perspektiv og strategi (2. udgave). Århus: Klim. Kap 2, s. 34-62.

"Tværprofessionelle udfordringer i samarbejdet om udsathed hos børn, unge og forældre" i Tidsskrift for forskning og praksis i socialt arbejde, nr. 31, 16. årgang. Søg på titlen på google og vælg pdf'en fra socialrådgiverne.dk

Ejrnæs, M. (2006). Faglighed og tværfaglighed: Vilkkårene for samarbejde mellem pædagoger, sundhedsplejersker, lærere og socialrådgivere (2. udgave). Kbh.: Akademisk Forlag.

Ejrnæs, M., & Guldager, J. (2008). Helhedssyn og forklaring: I sociologi, socialt, sundhedsfagligt og pædagogisk arbejde. Kbh.: Akademisk Forlag. Koch, A. (1982). Socialt arbejde: Helhedsprincip og behovsvurdering på fagligt grundlag. Kbh.: Amtskommunernes og Kommunernes Forskningsinstitut.

Lektion 6: Brugerperspektiver og praksisforskning i socialt arbejde

Underviser: Lars Uggerhøj

Dokumentation, evaluering og forskning indgår i højere og højere grad i kvalificeringen, udviklingen og vurderingen af det sociale arbejdes praksis. Denne interesse kan få som konsekvens, at forskerne populært sagt producerer "hit and run" forskning og praksis primært bliver konsumenter af forskning. Derfor tales der samtidig om, at forskning, uddannelse, praksis og brugere bør indgå i samarbejdsrelationer, hvorved forskningen kan få karakter af en proces, som skaber grobund for en vidensbaseret praksis og en øget inddragelse af borgerne. Oplæggene og diskussionerne vil først fokusere på hvilke perspektiver brugerne har på det sociale arbejde og hvordan brugernes stemmer og perspektiver kan bidrage til at udvikle det sociale arbejde. Herefter vil oplæggene og diskussionerne fokusere på praksisforskningen – og i særdeleshed den partcipatorisk praksisforskning med deltagelse af brugerne og socialarbejdere som centrale aktører – og se på om denne tilgang både kan understøtte en generel udvikling af det sociale arbejde og en specifik inddragelse af brugerne? Forelæsningen vil gennem forskellige former for teoretiske og empiriske bidrag vise problemstillinger og former for muligheder i feltet.

Primær litteratur

Lundemark Andersen, M, Ingemann Brandt, L. and Uggerhøj, L. (2017) Inddragelse i praksis - Om et praksisforskningsprojekt. Uden for nummer – Tidsskrift for Forskning og Praksis i Socialt Arbejde 35/2017, Dansk Socialrådgiverforening (side 4-15)

Uggerhøj, Lars (2014) Cap. 13. 'The Powerful meeting between Social Workers and Service Users: Needs, Barriers and Possibilities in Participation Processes in Agency Settings' in Matthies, Aila-Leena and Uggerhøj, Lars 'Participation, Marginalization and Welfare Services – Concepts, Politics, and Practices Across European Countries', Ashgate, England (18 pages).

Andersen, M.L.(2016) Who is in need of empowerment? Social Work with Young people with ADHD. Revista de Asistentă Socială, Anul XV, No 2/2016 pp 109-122

Beresford, Peter: Service Users` Knowledges and Social Work Theory: Conflict or Collaboration? (15 sider), British Journal of Social Work Vol. 30 2000 p.: 489-503. (Downloades via AUB)

Beresford, Peter: User Involvement in research: Exploring the challenges (12 sider), Nursing Times Research 2003 8:36. Jan 2001. (Downloades via AUB)

Nielsen, J.C. Ry & Repstad P. (1993): fra nærhet til distanse og tilbake igjen – Om å analysere sin egen organisasjon i Nielsen, J.C. Ry Anderledes tanker om livet i organisationer, Nyt fra samfundsvidenskaberne (side 19-42).

Uggerhøj, Lars (2011): What is practice research, Social Work & Society, vol. 9, no. 1. (p. 45-59). Kan downloades på: <http://www.socwork.net/sws/article/view/6/19>

Lektion 7: Møder mellem professionelle og borgere

Underviser: Cecilie K. Moesby-Jensen

I denne forelæsning er der fokus på konkrete møder mellem professionelle og borgere i det sociale arbejde, og på hvordan disse udspiller sig. Der fokuseres på, hvilke problemstillinger der viser sig i mødet, og hvordan disse håndteres af de implicerede. Gennemgående temaer i undervisningen er betydningen af kategoriseringen, som iboende det sociale arbejde, for mødet mellem professionel og borger, samt inddragelse og magt. Tematikken i forhold til møderne mellem professionelle og borgere diskuteres både teoretisk og empirisk.

Primær litteratur:

Moesby-Jensen, C. K. og Moesby-Jensen, T. (2016). Om kategorisering og symbolsk magtudøvelse i socialt arbejde - myten om de ressourcestærke forældre til børn med neuro-psykiatriske diagnoser. I: Sociologisk Forskning, årgang 53, nr. 4, s. 371–395. (24 sider). Kan downloades her: <http://du.diva-portal.org/smash/get/diva2:1057166/FULLTEXT01.pdf>

Uggerhøj, L. (2003). Menneskelighed i mødet mellem socialarbejder og klient – ideal eller realitet. I: Margaretha Järvinen, Jørgen Elm Larsen og Nils Mortensen (red.) Det magtfulde møde mellem system og klient. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. (s .81- 106). (25 sider.)

Uggerhøj, L. (2014) Cap. 13. 'The Powerful meeting between Social Workers and Service Users: Needs, Barriers and Possibilities in Participation Processes in Agency Settings' in Matthies, Aila-Leena and Uggerhøj, Lars 'Participation, Marginalization and Welfare Services – Concepts, Politics, and Practices Across European Countries, Ashgate, England (18 sider).

Moesby-Jensen, C. K. og Nielsen, H. S. (2015). Emotional labor in social workers' practice. I: European journal of social work, 18 (5). (s. 690-702). (12 sider)

Ejrnæs, M. & Monrad, M. (2013): Profession, holdning og habitus: Forholdet mellem pædagogers og forældres holdninger til pædagogiske spørgsmål i daginstitutioner, Dansk Sociologi, 24 (3), s. 69-80 (12 sider)

Lektion 8: Fællesundervisning

Undervisere: Ninna Meier, Kathrine Vitus og Søren Juul og Maja Lundemark Andersen

Eksamen

Mundtlig gruppeeksamen med ekstern censur på baggrund af skriftlig projektrapport, som integrerer de tre fag.

Vurderingskriterier
karakteren 12:

Gives for den fremragende præstation, der i forhold til ovenstående læringsmål demonstrerer en udtømmende opfyldelse af kursets målsætninger, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

karakteren 02:

Gives for den minimalt acceptable grad af opfyldelse af de ovenstående læringsmål for kurset.

<p>Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode) Videnskabsteori og metode 10 ECTS</p>
<p>Placering Modul 2 (M2)</p>
<p>Modulansvarlig Kathrine Vitus</p>
<p>Type og sprog Studiefagsmodul Dansk</p>
<p>Mål Målet med faget Forskningsmetode og Analyse er, at udruste de studerende til at gennemføre egne empiriske undersøgelser og vurdere kvaliteten af andre empiriske undersøgelser.</p> <p>De studerende skal i løbet af kurset og deres projektopgave udvikle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • viden om, hvordan problemstilling, videnskabsteoretiske perspektiver, metodiske redskaber og analytiske tilgange hænger sammen i produktionen af videnskabelig viden • kompetencer ift. at designe og gennemføre en undersøgelse med udgangspunkt i en problemstilling og reflektere over undersøgelsens videnskabelige kvalitet • færdigheder i at formulere et problem, udføre interview og (mindre) observationer, og i at analysere et empirisk materiale ved hjælp af teoretiske begreber og i lyset af videnskabsteoretiske perspektiver. <p>Disse mål opnås gennem faget og dets samspil med M2s øvrige fag (Aktørperspektiver i socialt arbejde og Organisation), som med udgangspunkt i en specifik problemstilling integreres i en M2 semester opgave.</p> <p>Undervisningen foregår som forelæsning, gruppearbejde, summeopgaver og fællesdiskussion. I nogle lektioner anvendes Power points, i andre primært tavle og mundlig kommunikation.</p> <p>Vi vil i videst muligt omfang arbejde PBL-orienteret, dvs. anskue lektionernes forskellige tematikker i ud fra konkrete cases og problemstillinger fra verden omkring os, anden forskning eller studenteropgaver.</p>
<p>Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre</p> <p>Faget Forskningsmetode og Analyse består af 7 lektioner:</p> <p>Lektion 1: Metodologi og forskningsproces Lektion 2: Videnskabsteoretiske praktikker Lektion 3: Forskningsdesign Lektion 4: Kvalitative metoder Lektion 5: Kvantitative metoder Lektion 6: Analyse strategier Lektion 7: Analyse i praksis</p> <p>De 7 lektioner 'pakkes ind i' en fælles introduktionslektion med semestrets øvrige fag, Aktørperspektiver og Organisation, med fokus på sammenhængen ml. de tre fag, og en fælles afrundingslektion med fokus på semesteropgaven.</p>
<p>Omfang og forventet arbejdsindsats</p> <p>Der afholdes 7 lektioner à 4 timer. Derudover deltager Kathrine Vitus i en fælles M2 introducerende og en fælles M2 afsluttende lektion med undervisere fra de to øvrige fag i modulet. Der er lagt øvelser ind i og mellem lektionerne. Undervisningen afvikles ud fra den forudsætning, at de studerende har læst pensumlitteraturen før lektionerne.</p>
<p>Deltagere</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studerende fra Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde

Deltagerforudsætninger

De studerende forudsættes af have fulgt M1 på kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde.

Lektion 1: Metodologi og forskningsproces v/Kathrine Vitus

Her introduceres overordnet til den sociologiske og sociale forsknings mangfoldige tilgange, bl.a. gennem forskellige metodologiske perspektiver, som konkrete problemstillinger kan undersøges igennem. Metodologiske perspektiver sætter med udgangspunkt i den konkrete problemstilling nemlig rammerne for en undersøgelses metode, analysestrategi, ontologi, forskningstilgang, menneskesyn, epistemologi, videnskabsteori, forskningsetik osv. Vi vil desuden arbejde teoretisk og praktisk med problemformulering: hvordan producerer vi en god problemformulering, som udgangspunkt for en videnskabelig undersøgelse? Endelig gennemgår vi det forskningsetiske hensyn, man bør tage, samt forskningsprocessens dimensioner.

Kompendie:

Brinkmann, Svend (2010) Etik I en kvalitativ verden. I Brinkmann og Tangaard (red.) Kvalitative metoder: En grundbog. København: Hans Reitzels., s463-480. (17s.)

Hastrup, K. (2004): "Refleksion. Vidensbegreber og videnskab", s. 409-425 i: Hastrup, K. (red.): Viden om verden. En grundbog i antropologisk analyse. Kbh.: Hans Reitzels Forlag. (17s.)

Pedersen, Kaare (2003) Problemstilling og problemformulering. I: Olsen, Poul Bitsch & Pedersen, Kaare (red.) Problemorienteret projektarbejdet – et værktøjsbog. København: Roskilde Universitetsforlag, s. 25-44. (19s.)

Grundbog:

Danneris, S. & Monrad, M. (2018) Kapitel 2: Litteraturgennemgang. I: Monrad, M. & S.P. Olesen red.: Forskningsmetode i socialt arbejde. København: Hans Reitzels Forlag. S. 61-82. (20s.)

Olesen, S.P. (2018): Kapitel 1: Problemformulering. I: Monrad, M. & S.P. Olesen red.: Forskningsmetode i socialt arbejde. København: Hans Reitzels Forlag. S. 35-60. (20 s.)

Downloade:

American Sociological Association 1999. Code of Ethics. American Sociological Association (ASA). (20s)
<http://www.asanet.org/about/ethics.cfm>

Danish Code of Conduct for Research Integrity 2014. <https://ufm.dk/publikationer/2014/filer-2014/the-danish-code-of-conduct-for-research-integrity.pdf> (20s.)

DATAFORORDNING PÅ AAUs hjemmeside – orienter jer <https://www.studerende.aau.dk/gdpr/>

Lektion 2: Videnskabsteoretiske praktikker v/ Søren Juul

Formålet med denne lektion er at fremme de studerendes forståelse af, hvad den videnskabsteoretiske orientering betyder for de forskningsspørgsmål, der meningsfyldt kan formuleres, og de forsknings- og metodestrategier, der meningsfuldt kan forfølges. Indsigten i, at viden altid er viden fra et bestemt perspektiv, vil øge de studerendes færdigheder i at forholde sig reflekteret til deres egen og andres videnskabelige praksis og leve op til kravet om gennemsigtighed i projektarbejdet. Der stilles i lektionen skarpt på forskellige videnskabsteoretiske positioner og på kontroverserne mellem dem, som de bl.a. er kommet til udtryk i nyere danske undersøgelser af socialt arbejde. Navnlige tematiseres forskellen mellem realistiske og konstruktivistiske vidensopfattelser, mellem fakta og fortolkning, mellem forskellige forklaringstyper og mellem forskellige opfattelser af samfundsvidenskabens kritiske rolle. I denne forbindelse drøftes også, hvad der kan forstås ved videnskabelig kvalitet inden for forskellige videnskabsteoretiske paradigmer. Centrale spørgsmål bliver:

- Hvordan bliver videnskabsteoretiske refleksioner et naturligt element i projektarbejdets forskellige faser? Hvilke videnskabsteoretiske kontroverser gennemsyrrer den aktuelle forskning, politik og praksis på det sociale arbejdes felt?
- Hvad kan der fra konkurrerende videnskabsteoretiske perspektiver forstås ved videnskabelig kvalitet?

Kompendie:

Eskelinen, L., S.P. Olesen & D. Caswell (2008): Potentialer i socialt arbejde. Et konstruktivt blik på faglig praksis. København: Hans Reitzels Forlag. S. 77-96, Kap. 2.2: "Kommunikative kompetencer i klientkontakt"

Juul, S.: "Videnskabsteoretiske kontroverser i forskningen i socialt arbejde", Kap. 12 i: Monrad, M. & S.P. Olesen red. (2018): Forskningsmetode i socialt arbejde. (s. 319-346). København: Hans Reitzels Forlag.

Højilund, P. (2000): "Faglighed og etik i praktisk socialt arbejde". Uden for nummer, nr. 1(1), s. 6-15

Villadsen, K. (2003): "Det sociale arbejde som befrielse" (side 192-211) i: Margaretha Järvinen og Nanna Mik-Meyer (red.): At skabe en klient – institutionelle identiteter i socialt arbejde. Hans Reitzels Forlag.

Juul, Søren & Kirsten Bransholm Pedersen (2012): "Videnskabsteoretiske retninger og projektarbejdet". I: Juul, S. & Brans-

holm Pedersen, K. (red.): Samfundsvidenskabernes videnskabsteori. En indføring. (s.399-430). København: Hans Reitzels Forlag.

Downloade:

Christoffersen. M.N. m.fl. (2007): Adoption som indsats. En systematisk gennemgang af udenlandske erfaringer, s. 5-35, 153-162. København: SFI (07:32) (undersøgelseseksempel; www.sfi.dk). 41 sider.

Lektion 3: Forskningsdesign v/Morten Frederiksen

Denne lektion handler om hvordan man opbygger en undersøgelse så den giver de bedst mulige forudsætninger for at besvare forskningsspørgsmålet. Vi gennemgår centrale designmæssige overvejelser som f.eks. definition af forskningsgenstand, valg af analyseenheder, udvælgelse af informanter og respondenter og klassiske designformer inden for kvalitative og kvantitativ metode

Litteratur

6 & Bellamy (2012): Principles of methodology: kap. 5-8 (hentes via AUB)

Wolf, Joye, Smith and Yang-chih (2016): The SAGE handbook of survey methodology kapitel 8 (hentes via AUB)

Merriam (2009): Qualitative research: A guide to design and implementation. Kap. 2- 4. (hentes via AUB)

Ragin and Amoroso (2011): Constructing social research: the unity and diversity of method kap 2 side 36 – 56

Flyvbjerg, Bent (2006): Five misunderstandings about case-study research. Qualitative Inquiry, 12(2)

Abbott, Andrew (1992) What do cases do? In C. C. Ragin & H. S. Becker (Eds.), What is a case? Exploring the foundations of social inquiry (pp. 53-82). Cambridge, UK: Cambridge University Press p. 53-80

Grundbog:

Frederiksen, Morten (2018) Kapitale 3: Design. I: Monrad, M. & S.P. Olesen red.: Forskningsmetode i socialt arbejde. København: Hans Reitzels Forlag, ss.83-106.

Lektion 4: Kvalitative metoder v/Kathrine Vitus

Denne lektion handler om det kvalitative forskningsmetoders epistemologi – dvs. antagelser om, hvordan vi skaber viden om verden, hvilken slags viden og med hvilke begrænsninger. Vi vil således også diskutere kvalitative metoders validitet, reabilitet og generaliserbarhed(er). Derudover vil vi arbejde teoretiske og praktisk med forskellige kvalitative metoder, herunder interview, fokusgruppe, og deltager observation. Dette sker bl.a. gennem øvelser i at udforme interviewguides, lave interview og mindre observationsøvelser.

Kompendie:

Maxwell, J. 2002. Understanding and Validity in Qualitative Research. In: Huberman, A.M. and Miles, M.B. (eds.). The Qualitative Researcher's Companion. London: Sage, 37-64. (27s.)

Winsløw, Jacob Hilde (1991) Social Forulempning. Social KRitik, nr.17. (11s.)

Packer, M. 2011. The Qualitative Research Interview. In: Packer, M. The Science of Qualitative Research. New York: Cambridge University Press, 42-56 (14s.)

Halkier, B., 2010. Fokusgrupper. I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.) Kvalitative metoder: En grundbog. København: Hans Reitzels Forlag, 137-151. (14s.)

Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. 2005. Observationer i en interaktionistisk begrebsramme. I: Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (red.) Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv. København: Hans Reitzels Forlag, 97-120. (23s.)

Kvale, Steinar og Svend Brinkmann (2015) Kapitel 11: Forberedelse til interviewanalyse. Interview – det kvalitative interview som håndværk. København: Hans Reitzels Forlag, s. 249-265 (17s.)

Kvale, Steinar og Svend Brinkmann (2015) Kapitel 12 Interviewanalyse med fokus på mening. Interview – det kvalitative interview som håndværk. København: Hans Reitzels Forlag, s. 267-284. (18s.)

Lektion 5: Kvantitative metoder v/ Morten Frederiksen

Lektionen giver en indføring i at læse og diskutere kvantitative studier og introducerer bagvedliggende statistiske grundbegreber, som er centrale for at kunne fortolke tabeller og forstå kvantitative opgørelser.

Undervisningen kommer til at tage udgangspunkt i aktuelle eksempler på kvantitative undersøgelser i socialt arbejde og sociale problemer. Med udgangspunkt i eksemplerne introduceres statistiske nøglebegreber og centrale metodiske spørgsmål, der giver et grundlag for at forstå og kritisk diskutere kvantitativ forskning.

Litteratur

Gundelach (2013): Simpel tabel analyse. Hele bogen, købes (E-bog 100,- samfundslitteratur.dk)

Treiman (2009): Research methods for social science: quantitative data analysis doing social research to test ideas. Kap. 5 (Adgang via AUB)

Moses og Knutsen (2012): Kap 4 'The statistical method' I Ways of Knowing: Competing Methodologies in social and political research

Grundbog

Monrad, Merete (2018) Kapitel 7: Analyse af tal. I: Monrad, M. & S.P. Olesen red.: Forskningsmetode i socialt arbejde. København: Hans Reitzels Forlag, s. 203-230.

Lektion 6: Analyse strategier v/ Kathrine Vitus

I denne lektion har vi fokus på analysefasens centrale rolle i forskningsproduktion og de mangfoldige måder, man kan analysere et empiriske materiale, og hvordan valget af analysestrategi skal ske med udgangspunkt i problemstillingen, undersøgelsens forskningsinteresse, teorier og empiriske grundlag/materiale. Vi vil undersøge, hvordan forskellige analytiske perspektiver, herunder fænomenologi, interaktionisme, narrativ analyse og Grounded theory anskuer verden og viden, og angriber et empirisk materiale. Diskussionerne tager afsæt i empirisk materiale og cases fra pensumlitteraturen og underviserens forskning, samt fra de studerendes projekter.

Kompendie:

Denzin, N. K. 2002. The interpretive process. In: Huberman, M. and Miles, M.B. (eds.). The Qualitative Research Companion. Thousand Oaks: Sage, 349-66. (17s.)

Järvinen, M. 2017. Symbolsk interaktionisme som analysestrategi. Kapitel 2 i Järvinen, M. & Mik-Meyer, N (red.): Kvalitativ analyse. Syv traditioner. København: Hans Reitzels Forlag, (24 s.)

Riessman, Catherine Kohler (2017) Narrative analyse i samfundsvidenskaberne. Kapitel 10 i Järvinen, M. & Mik-Meyer, N (red.): Kvalitativ analyse. Syv traditioner. København: Hans Reitzels Forlag, (30s.)

Charmaz, K. 2017. Grundtræk i Grounded Theory. Kapitel 8 i Kvalitativ analyse. Syv traditioner. København: Hans Reitzels Forlag (29 s.)

Villadsen, K. 2017: Michel Foucaults diskursanalyse. Kapitel 12 i Kvalitativ analyse. Syv traditioner. København: Hans Reitzels Forlag (20 s.)

Tanggaard, Lene 2017. Fænomenologi som kvalitativ forskningsmetode. Kapitel 4 i Kvalitativ analyse. Syv traditioner. København: Hans Reitzels Forlag (20 s.)

Grundbog:

Olesen, Søren Peter (2018) Kapitel 5: Analysestrategi. I: Monrad, M. & S.P. Olesen red.: Forskningsmetode i socialt arbejde. København: Hans Reitzels Forlag, s. 145-169. (20s.)

Olesen, Søren Peter & Carlsen, Line Toft (2018) Kapitel 6: Analyse af tekst. I: Monrad, M. & S.P. Olesen red.: Forskningsmetode i socialt arbejde. København: Hans Reitzels Forlag, s. 171-202. (25s.)

Lektion 7: Analyse i praksis v/ Kathrine Vitus

Denne lektion har vi fokus på praktisk analysearbejde. Vi gennemgår forskellige analysemodeller og redskaber, såsom fx meningskondensering, grounded theory analysetilgang, narrative perspektiver, og laver konkrete øvelser i analyse af empiriske materiale fra de studerendes opgaver. Vi diskuterer også formidling af forskningsresultaterne.

Kompendie:

Charmaz, K. 1990. 'Discovering' chronic illness: Using grounded theory. Social Science & Medicine, 30, 11, 1161-1172. (11s.)

Mik-Meyer, N. 2017. Symbolsk interaktionisme, stigma og "othering". Kapitel 3 i Kvalitativ analyse. Syv traditioner. København: Hans Reitzels Forlag (19 s.)

Heinskou, Marie Bruvik 2017. Fænomenologisk analyse – om forholdet mellem forsker og forskningsfelt. Kapitel 5 i Kvalitativ analyse. Syv traditioner. København: Hans Reitzels Forlag (20 s.)

Bengtsson, Tea Torbenfeldt & Andersen, Ditte (2017) Narrative analyse – tematisk, strukturel og performativ. Kapitel 11 i Kvalitativ analyse. Syv traditioner. København: Hans Reitzels Forlag (19 s.)

Mik-Meyer, Nanna og Villadsen, Kaspar (2007) Goffman: Interaktion og identitetsforhandlinger. I: Magtens former. Sociologiske perspektiver på statens møde med borgeren. København: Hans Reitzels, s. 43-67. (12s.)

Mik-Meyer, Nanna og Villadsen, Kaspar (2007) Bourdieu: Felt, symbolsk vold og underkastelse. I: Magtens former. Sociologiske perspektiver på statens møde med borgeren. København: Hans Reitzels, s.68-90. (12s.)

Grundbog:

Vitus, Kathrine (2018) Kapitel 10: Konflikt i forskningsprocesser. I: Monrad, M. & S.P. Olesen red. (2018): Forskningsmetode i socialt arbejde. København: Hans Reitzels Forlag. S. 273-292. (20 s.)

Downloade:

Brekhus, Wayne H.; Galliher, John F. and Jaber F. Gubrium (2005) The Need for Thin Description, Qualitative Inquiry, 11: 861. DOI: 10.1177/1077800405280663 (17s.)

Eksamen

Mundtlig gruppeeksamen med ekstern censur på baggrund af skriftlig projektrapport, som integrerer de tre fag.

Vurderingskriterier for karakteren 12:

Gives for den fremragende præstation, der i forhold til ovenstående læringsmål demonstrerer en udtømmende opfyldelse af kursets målsætninger, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Vurderingskriterier for karakteren 02:

Gives for den minimalt acceptable grad af opfyldelse af de ovenstående læringsmål for kurset.

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Organisation/Organization

10 ECTS

Placering

2. Semester

Modulansvarlig

- Janne Seemann
- Ninne Meier

Type og sprog

Studiefag og projektmodul

Dansk

Mål

Formålet med faget er at bibringe deltagerne et grundlæggende teoretisk overblik over organisationsteorien og en indsigt i konkrete, organisatoriske temaer og problemfelter med henblik på anvendelse i såvel projektarbejde som arbejdspraksis. Sigtet er at udruste deltagerne med en kapacitet til systematisk at beskrive konkrete organiserede sammenhænge, udvikle organisationsteoretiske forklaringer og fortolkninger samt reflektere over de mulighedsbetingelser dette skaber. Formålet er desuden at give deltagerne forståelsesrammer, der muliggør kritisk refleksion over de organisations- og ledelsesformer, som man møder og praktiserer i sin dagligdag.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Fagets centrale pointe er, at et fænomen som organisation ikke er en fast størrelse, men tager sig forskelligt ud afhængig af hvilket teoretisk perspektiv, der anlægges. På faget præsenteres og diskuteres derfor **forskellige teoretiske perspektiver** – det være sig et strukturperspektiv, kulturperspektiv, institutionsperspektiv, ledelsesperspektiv, forandringsperspektiv, netværksperspektiv m.fl. Med disse forskellige perspektiver lægges grunden for en differentieret og dynamisk forståelse af præmisserne for at organisere – og der skabes muligheder for at forstå det komplekse samspil mellem individer i organisationer, organisation og individ, organisation og omverden, organisation og samfund.

Grundantagelsen for faget er, at den organisatoriske kontekst er en kompleks størrelse – den lader sig ikke beskrive med enkle generelle modeller, og lader sig ikke påvirke med ét fast sæt af værktøjer. Derfor handler det om at blive i stand til at bruge forskellige teoretiske 'briller' til at få øje på forskellige aspekter og problemstillinger i organiserede sammenhænge, og om at få blik for sammenhængen mellem organisationsteoretiske 'briller' og de handlemuligheder, man har som organisatorisk og ledelsesmæssig aktør. Det er dét dette fags indhold giver mulighed for.

Deltagere

- Studerende fra Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde

Se mere under de specifikke lektioner.

Deltagerforudsætninger

Der kræves ingen andre forudsætninger end de generelle adgangskrav til uddannelsen for at deltage på specialiseringen. Dog vil det være en fordel at have opnået et godt kendskab til især kvalitative (f.eks. casestudiet som forskningsstrategi) og kvantitative metoder, da anvendelsen heraf er yderst relevante til at behandle specialiseringens problemstillinger.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Til dette modul anvendes følgende grundbøger:

Grundbog 1: Dag Ingvar Jacobsen & Jan Thorsvik (2008): *Hvordan organisationer fungerer? Indføring i organisation og ledelse*, København, Hans Reitzels Forlag

Grundbog 2: Signe Vikkelsø & Peter Kjær (2014): *Klassisk og moderne organisationsteori*. København, Hans Reitzels Forlag

Artikler: Bliver løbende lagt på moodle som fil knyttet til relevante lektioner - tjek altid på moodle.

Casearbejde: forelæsningsne kombineres med casearbejde, som integreres i undervisningen. Vi arbejder med forskellige cases, disse er også tilgængelige via moodle.

Lektion 1

Underviser: Janne Seemann

Intro, organisationsteoriens historiske udvikling, samt organisationsstrukturer

Formål a: At introducere til fagets indhold og pædagogik – samt give et kort overblik over organisationsteoriens historie og det organisationsteoretiske felt via præsentation af væsentlige organisatoriske tematikker og perspektiver.

Formål b: At gennemgå de vigtigste strukturmodeller (fra bureaukrati til moderne fleksible organisationer) samt give en introduktion til teorier om organisationsdesign. Centrale teoretiske figurer er Max Weber, Frederick Taylor og Henry Mintzberg

Indhold:

- Strukturer, kulturer og processer i organisationer
- Udgangspunkt i Taylor, Weber og Mintzberg.
- Modeller og stereotyper af organisationer
- Organisationsstruktur
- Strukturbegrebet
- Strukturdimensioner
- Taylorismens/Fordismens principper for organisationsstruktur
- Den bureaukratiske organisationsform (Weber)
- Om "Structures in Fives" (Mintzberg)

Litteratur:

Grundbog 1 kap. 1, 3

Grundbog 2 kap 1; kap 2,3,4, 7

Supplerende litteratur:

H. Mintzberg (1983): *Structure in Fives*, Prentice Hall

Hatch, kapitel 2: "A brief history of organization theory", s. 19-53 [35 sider, inkl. 6 siders referencer]

Hatch, M.J. (2012): *Organisationer – en meget kort introduktion*, Frederiksberg: Samfundslitteratur

Chia, R. (1995): "From Modern to Postmodern Organizational Analysis", *Organization Science*, vol. 16 (4), pp. 579-604

- Brunsson, N. & Olsen, J.P. (1998): "Organization Theory: Thirty Years of Dismantling, and then?", I: Brunsson & Olsen (red.): *Organizing Organizations*, Bergen: Fagbokforlaget
- Morgan, G. (2006): *Images of Organization*, London: Sage
- Clegg, S.R, Hardy, C., Lawrence, T.B. & Nord, W.R. (2013): *The Sage Handbook of Organization Studies*, Sage Publications
- Tsoukas, H. & Knudsen, C. (2005): *The Oxford Handbook of Organization Theory*, Oxford: Oxford University Press
- Elting, M. (2009): "Organisationer i teoriehistorisk perspektiv", I: M. Elting & S. Hammer: *Ledelse og organisation*, Frederiksberg: Samfundslitteratur
- Bakka, J.F. & Fivelsdal, E. (2002): "Organisationsteoriens korte historie", I: Bakka & Fivelsdal: *Organisationsteoriens klassikere*, Kbh.: Handelshøjskolens Forlag
- Mejlby, P., Nielsen, K.U. & Schultz, M. (1999): *Introduktion til organisationsteori – med udgangspunkt i Scotts perspektiver*, Frederiksberg: Samfundslitteratur
- Frankel, C. & Schmidt, K. (red.) (2011): *Organisationsanalyse*, Frederiksberg: Samfundslitteratur
- Dinitzen, H.B. & Jensen, L. K. (2010): "Organisationsteori i et historisk perspektiv", I: Dinitzen & Jensen *Organisation og ledelse*, København: Hans Reitzels Forlag
- Hatch, kapitel 4: "Organizational social structure", s. 90-125 [37 sider, inkl. 5 siders referencer]
- Hatch, kapitel 9, afsnit 2: "How do you design an organization?", s. 271-289 [19 sider]
- Vikkelsø & Kjær, kapitel 3, P. Kjær: "Scientific Management"
- Bakka, F. B. & Fivelsdal, E. (2010): "Formel struktur", I: Bakka & Fivelsdal: *Organisationsteori*, Kbh.: Handelshøjskolens Forlag
- Bakka, F. B. & Fivelsdal, E. (2010): "Organisationsform og omverden", I: Bakka & Fivelsdal: *Organisationsteori*, Kbh.: Handelshøjskolens Forlag.
- Dinitzen, H.B. & Jensen, L. K. (2010): "Omverden og struktur", I: Dinitzen & Jensen *Organisation og ledelse*, København: Hans Reitzels Forlag.
- Drejer, R. (2013): "Struktur: Fordeling og koordination", I: C. Frankel og K. Schmidt (red.) *Organisationsanalyse*, Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Jespersen, P. K. (1996): *Bureaukratiet – magt og effektivitet*, København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Taylor, F. (2010 [1916]): "The Principles of Scientific Management" ", I: J.M. Shafritz & J.S. Ott: *Classics of Organization*, 4.th ed., Harcourt.
- Weber, M. (2010 [1922]): "Bureaucracy", I: J.M. Shafritz & J.S. Ott: *Classics of Organization*, 4.th ed., Harcourt.
- Burns, T. og Stalker, G.M (2010 [1961]): "Mechanistic and Organic Systems", I: J.M. Shafritz & J.S. Ott: *Classics of Organization*, 4.th ed., Harcourt.
- Mintzberg, H. (2010 [1979]): "The Five Basic Parts of the Organization", I: J.M. Shafritz & J.S. Ott: *Classics of Organization*, 4.th ed., Harcourt.
- Mintzberg, H. (1980): "Structure in 5's: A synthesis of the research on organization design", *Management Science*, 26 (3)

Mintzberg, H. (1983): *Structures in Fives: Designing Effective Organizations*. Englewood Cliffs: Prentice Hall.

Lektion 2. Organisationskultur og Caseøvelse: Case Indsco

Underviser: Janne Seemann

Formål: At præsentere organisationen i et organisationskulturelt perspektiv. Dvs. som en kulturel orden funderet på kollektiv meningskabelse, unikke værdier, indforståede normer, udtalte grundlæggende antagelser, ceremonielle ritualer og synlige artefakter, der alt sammen giver mere eller mindre fælles opfattelser af, hvordan 'verden' hænger sammen og hvordan man bør handle i den. Forelæsningsen præsenterer forskellige kulturperspektiver men lægger hovedvægten på klassikeren E.H. Schein. Der suppleres med en øvelse i kulturanalyse.

Indhold:

- Hvad er organisationskultur? (forskellige kulturelle tilgange, definitioner, hvorfor organisationskultur, excellente organisationers særtræk)
- Organisationskulturers udtryk og indhold
- Artefakter, værdier, normer og grundlæggende antagelser
- Lederen som kulturskaber
- Andre kulturbærende elementer
- Kort om organisationskultur og forandring
- Kulturproblemer og kulturkonflikter
- Metoder til påvirkning af organisationskultur

Case Indsco – en kulturanalyse af Industrial Supply Corporation

Litteratur:

Grundbog 1 kap. 4; kap. 2, 5 og 10 (ekstensivt)

Grundbog 2 kap 10; kap 12 (ekstensivt)

Jan Molin (1977): Industrial supply corporation. (Kompendium bind 1)

Vikkelsø & Kjær, kapitel 10, M. Schultz: "Organisationskultur", s. 209-232 [24 sider, inkl. 5 siders referencer]

Supplerende litteratur:

Hatch, kapitel 6: "Organizational culture", s. 158-199 [42 sider, inkl. 6 siders referencer]

Bakka, F. B. & Fivelsdal, E. (2010): "Organisationskultur", I: Bakka & Fivelsdal: *Organisationsteori*, Kbh.: Handelshøjskolens Forlag

Alvesson, M. (2013): *Understanding Organizational Culture*, London mfl.: SAGE

Alvesson, M. & Sveningsson, S. (2008): *Changing Organizational Culture*, Routledge: London & New York

Dinitzen, H.B. & Jensen, L. K. (2010): "Virksomhedskultur og etik", I: Dinitzen & Jensen *Organisation og ledelse*, København: Hans Reitzels Forlag

Skovgaard, N. (2013): "Kultur: Grundlæggende antagelser", I: C. Frankel og K. Schmidt (red.) *Organisationsanalyse*, Frederiksberg: Samfundslitteratur

Hansen, H. (2014): "Kultur", I: H. Hansen *Kommunikation skaber din organisation*, København: Hans Reitzels Forlag

Hofstede, G. (2010): *Kulturer og organisationer*, København: Djøf Forlag

Geertz, C. (1993[1973]): *The Interpretation of Cultures*, London: Fontana Press

Smircich, L. (1983): "Concepts of Culture and Organizational Analysis." *Administrative Science Quarterly*, 28(3), pp.339-358

Hasse (2011): *Kulturanalyse i organisationer*, Frederiksberg: Samfundslitteratur

Schein, E. (2010[1986]): *Organisationskultur og ledelse*, København: Valmuen

Schulz, M. (2000): *Kultur i organisationer. Funktion eller symbol*, København: Handelshøjskolens Forlag

Martin, J. (1992): *Cultures in Organizations. Three perspectives*, New York: Oxford Uni Press

Martin, J. (2002): *Organizational Culture: Mapping the Terrain*, Thousand Oaks, CA.: Sage

Gleerup, J. (2008): "Ledelse af kultur i organisationer", I: Sørensen, E.E., Hounsgaard, L., Ryberg, B. & Andersen, F.B. (red.), *Ledelse og læring i organisationer*, København: Hans Reitzels Forlag

Ashkanasy, N., Wilderom, C & Petersoin, M. (red.) (2010): *The Handbook of Organizational Culture and Climate*, Thousand Oaks, CA: Sage

Petersen, C. H. (2008): *Stolthed og fordom, Kultur- og identitetsarbejde ved skabelsen af en ny sengeafdeling gennem fusion*, Dansk Sundhedsinstitut, DSI rapport 2008.01.

Lektion 3

Underviser: Ninna Meier

(Ny)Institutionel Organisationsteori

Formål: at præsentere institutionel teori som et perspektiv på organisationer, herunder særligt relationen mellem organisation og omverden, organisatoriske felter og institutionelle logikker, samt kernebegreber som legitimitet, isomorfisme, dekobling, hykleri og translation.

Case: Organisationsteorier i praksis – omorganiseringen af apopleksiområdet i Danmark (uploades)

Grundbog 1: intet særskilt kapitel

Grundbog 2 kap 11: "Institutionel teori"

Artikler:

-Hallett, T., & Ventresca, M. J. (2006). Inhabited institutions: Social interactions and organizational forms in gouldner's patterns of industrial bureaucracy. *Theory and Society*, 35, 213-236.

-Binder, Amy (2007): For love and money: Organizations' creative responses to multiple environmental logics. *Theor Soc* 36:547-57

- Meyer, J.W. & Rowan, R. (1977): Institutionalized Organizations: Formal structure as myth and ceremony, *American Journal of Sociology*, 83(2), pp. 340-363.

Supplerende litteratur:

- Powell, W.W. & DiMaggio, P.J. (red.) (1991): *The New Institutionalism in Organizational Analysis*, Chicago: University of Chicago Press.

- DiMaggio, P.J. & Powell, W.W. (1983): "The Iron Cage Revisited...", *American Sociological Review*, 48(2), pp. 147-160.

- Brunsson, N. (2003): "Organized Hypocrisy", I: B. Czarniawska & G. Sevón (red.): *Northern Lights*, København: Copenhagen Business School Press.

- Mik-Meyer, N. & Villadsen, K. (2007): "Nyinstitutionel teori: Myter og legitimitet", I: Mik-Meyer & Villadsen *Magtens Former*, København: Hans Reitzels Forlag.

- Nielsen, J. A., Mathiassen, L. & Newell, S. (2014): "Theorization and Translation in IT Institutionalization: Evidence from

the Danish Home Care”, *MIS Quarterly* 38:2, pp. 165-186.

Lektion 4

Underviser: Ninna Meier

Organisatorisk forandring i et procesperspektiv

Formål: At præsentere et proces perspektiv på organisationer og organisationsforandring, dvs at organisationer skabes, genskabes og forandres over tid af de mennesker, der interagerer i dem og med dem. Dette indebærer en opmærksomhed på processer, praksis, forandring og stabilitet – et blik for at organisationer er resultater af mangfoldige, kontinuerlige organiseringsprocesser. Forandringsprocesser er ikke undtagelsen i offentlige organisationer, forandring er det stabile, det gennemgående træk. Men hvordan kan vi forstå forandringsprocesser i organisationer?

Lektionen præsenterer forskellige perspektiver på organisationer, organiseringsprocesser og forandringsprocesser i organisationer fra et organisationssociologisk/organisationsteoretisk perspektiv.

Case: Organisationsteorier i praksis – omorganiseringen af apopleksiområdet i Danmark (uploades)

Litteratur:

Grundbog 1: intet særskilt kapitel

Grundbog 2: kap. 13 ”Proces, emergens og meningskabelse”, 23 ”Organisationsforandring”

Artikel: Langley, A. et al (2013): PROCESS STUDIES OF CHANGE IN ORGANIZATION AND MANAGEMENT: UNVEILING TEMPORALITY, ACTIVITY, AND FLOW. *Academy of Management Journal*, Vol. 56, No. 1, 1–13.

Lo, J. & Eliasoph, N. (2012) Broadening Cultural Sociology's Scope: Meaning-Making in Mundane Organizational Life. Oxford Handbook of Cultural Sociology. Oxford: Oxford University Press.

Supplerende litteratur:

Strauss, A (1988): The Articulation of Project Work: An Organizational Process. *The Sociological Quarterly*, vol 29, (2), pp.163-178.

Weick, Sutcliffe, and Obstfeld (2005): Organizing and the Process of Sensemaking. *Organization Science* 16(4), pp. 409–421

TSOUKAS, H. AND CHIA, R. (2002): On Organizational Becoming: Rethinking

Organizational Change. *ORGANIZATION SCIENCE*, Vol. 13, No. 5, pp. 567-582.

March, J. G. (1981): ”Footnotes to Organizational Change”, *Administrative Science Quarterly* 26, pp. 563-577

Lektion 5

Underviser: Ninna Meier

Om Ledelse, arbejde og samarbejde

Formål: formålet med lektionen er at give et overblik over organisationssociologiske perspektiver på ledelse, arbejde og samarbejde. Centrale spørgsmål: Hvad er ledelse som organisatorisk fænomen? Hvad kendetegner ledelsesarbejde? Hvordan er ledelse forbundet med strategi, koordinering, magt, relationer, beslutninger og det arbejde, som skal ledes? Hvordan kan man studere, analysere og forstå arbejdsprocesser?

Hvem laver arbejde i moderne organisationer og hvad er det for typer af arbejde, der laves? Lektionen præsenterer forsk-

ning i ledelsesarbejde og arbejds sociologi og fokuserer især på ledelse som *arbejdspraksis*, der primært foregår i interaktioner, og som altid er indlejret i en konkret organisatorisk kontekst.

Via arbejdet med casen og de teoretiske perspektiver skal vi diskutere hvordan ledelse og arbejde forholder sig til centrale organisations sociologiske emner som koordinering, videndeling, samt relationer/relationelle aspekter.

Case: Organisationsteorier i praksis – omorganiseringen af apopleksiområdet i Danmark (uploades)

Litteratur:

Grundbog 1: Intet særskilt kapitel

Grundbog 2: kap 28

Rennison, B. (2011): Ledelsens Genealogi. Samfundslitteratur. Kap. 1 (s. 15-44)

Strauss, A (1993): *Continual Permutations of Action*. Kapitel 3: Work and the Intersection of Forms of Action, pp. 81-106.

Supplerende litteratur:

Ashforth, B. E., & Kreiner, G. E. (1999). "How can you do it?": Dirty work and the challenge of constructing a positive identity. *Academy of Management Review*, 24(3), 413-434.

Barley, S. R., & Kunda, G. (2001). Bringing work back in. *Organization Science*, 12(1), 76-95.

Brown, J. S., & Duguid, P. (2001). Knowledge and organization. *Organizational Science*, 12(2), 198-213.

Crevani et al (2010) Leadership, not leaders: On the study of leadership as practices and interactions. *Scandinavian Journal of Management*, 26, 77—86
Gittell, J. H., & Weiss, L. (2004). Coordination networks within and across organizations: A multi-level framework. *Journal of Management Studies*, 41(1), 127-153.

Hochschild, A. R. (1979). Emotion work, feeling rules, and social-structure. *American Journal of Sociology*, 85(3), 551-575.

Star, S. L., & Strauss, A. (1999). Layers of silence, arenas of voice: The ecology of visible and invisible work. *Computer Supported Cooperative Work*, 8(1-2), 9-30.

Czarniawska- Joerges & Rolfe (1991): Leaders, Managers, Entrepreneurs On and Off the Organizational Stage. *Organization Studies*, 12 (4), 529-546

Dopson, S., Earl, M. and Snow, P. (2008): Mapping the Management Journey: Practice, Theory, and Context. Oxford: Oxford University Press.

Tengblad, S. (2012) The Work of Managers: Towards a Practice Theory of Management. Oxford: Oxford University Press.

WILLMOTT, H. C. (1987): STUDYING MANAGERIAL WORK: A CRITIQUE AND A PROPOSAL. *Journal of Management Studies* 24: 3, 249-269.

WILLMOTT, H. C. (1984). 'Images and ideals of managerial work'. *Journal of Management Studies*, 21, 3, 349-68.

Lektion 6

Underviser: Janne Seemann

Professioner og organisationer

Formål: Den moderne vidensorganisation er befolket med såkaldte professionelle (vidensarbejdere). Professionerne og de professionelle søger indflydelse på deres fagområde både samfundsmæssigt og lokalt. Det giver anledning til karakteristiske konflikter og styringsproblemer.

Også en del konflikter mellem organisationer kan føres tilbage til eksistensen af professionelle. Forelæsningsen fokuserer især på, hvad der kendetegner de professionaliserede organisationer (fagbureaukratier), hvilke særlig styrings-, udviklings-, og ledelsesproblemer, der gælder i fagbureaukratier og tillige hvilke aktuelle udviklingstendenser, som udfordrer de professionelle og fagbureaukratierne?

Indhold:

- Hvorfor professionelle og prof. som idealtyper
- Magtperspektiver
- Prof. i fagbureaukratier
- Ledelse af prof.
- Den prof. organisation (fagbureaukratiet) under forandring

Litteratur:

Grundbog 1 kap 5 (ekstensivt)

Artikler

Peter Kragh Jespersen (2008): De professionelle, fagbureaukratiet og omstilling i den offentlige sektor. (kapitel 4) i Bømler(red.): Sociale organisationer i en omstillingstid. Reitzels Forlag (læselet)

K.M. Macdonald (1999): The sociology of the professions. Sage Publications. (kapitel 1) (god sociologisk baggrundslæsning)

Supplerende litteratur:

Bendix, H.W. Digmann, A. Jørgensen, P. og Møller Pedersen, K (2008): Hospitalsledelse. Organisatorisk fænomen og faglig-disciplin. København. Børsens forlag.

A. Abott (1988): The systems of professions. University of Chicago Press

E. Freidson (1994): Professionalism reborn, theory, prophecy and policy. University of Chicago Press

Hanne Sognstrup (2003): Professionelle i afdelingsledelse, PhD-afhandling, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet. (kapitel 2)

A. Abott (1988): The systems of professions. University of Chicago Press

E. Freidson (1994): Professionalism reborn, theory, prophecy and policy. University of Chicago Press

Hanne Sognstrup (2003): Professionelle i afdelingsledelse, PhD-afhandling, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet. (kapitel 2)

Bentzen, Borum m.fl. (red.) (1999): Når styringsambitioner møder praksis. Den svære omstilling af sygehus- og sundheds-væsenet i Danmark og Sverige, Handelshøjskolens forlag.

Llewellyn, S. (2001). "'Two-way Windows": Clinicians as Medical Managers." *Organization Studies* 22(4) (s. 593-623). De-geling, P., Zhang, K., Coyle, B., Xu, L. Z., Meng, Q. Y., Qu, J. B., & Hill, M.(2006) 'Clinicians and the governance of hospitals: A cross-cultural perspective on relations between profession and manage-ment' *Social Science & Medicine*, 63(3) (s. 757-775).

Klausen, Kurt Klaudi (2006): Institutionsledelse – Ledere, Mellemledere og sjakbajser i det offentlige, Børsens forlag.

Larsen, Bøje m.fl. (2007): De nye professionelle – fremtidens roller for de veluddannede, DJØF forlag.

Mo. T.O. (2008): Doctors as managers: moving towards general management? *Journal of Health Organization and Management*. Vol. 22 No.4. (s. 400-415).

Lektion 7

Underviser: Janne Seemann

Interorganisatorisk analyse (samspil på tværs af organisationer)

Formål: At anvende et interorganisatorisk blik og dermed fokusere på relationerne mellem organisationer, på betydningen af de organisatoriske omgivelser, og det netværk af aktører, der influerer på de organisatoriske strukturer, kulturer og processer. Forelæsningsen centrerer om organisationer i interorganisatoriske netværk; som et netværk af flere mere eller mindre autonome enheder der indgår i et relativt stabilt samarbejde. Hvordan kan vi forstå interorganisatoriske netværk hvilke implikationer har de for organisation, ledelse og opgaveløsning? Der gennemgås i den forbindelse et konkret eksempel fra det danske sundhedsvæsen.

Indhold:

Hvad er interorganisatorisk analyse?

Netværksperspektiver

Netværkstypologier

Dynamik og forandring i interorganisatoriske netværk

Netværkskarakteristika

Netværksdynamik (beskyttelsesstrategier og dysfunktioner)

Analyse af organisatoriske grænseflader

Litteratur:

Grundbog 1 kap. 6 (ekstensivt)

Artikler:

Brown (1993): Managing Conflict at Organisational Interfaces. (chap 7.)

Janne Seemann: Netværk som forandringsstrategi og strategier i netværk. I Borum m.fl.(red.) (1999): Når styringsambitioner møder praksis, Handelshøjskolens Forlag

Janne Seemann: Distriktspsykiatrien i et organisatorisk spændingsfelt. I Blinkenberg m.fl. (red.) (2002): Distriktspsykiatri. En lærebog, Reitzels Forlag (ekstensivt)

Supplerende litteratur:

Alter & Hage (1993): *Organizations Working Together*, Newbury Park, CA: Sage Publications

W. Kickert, Klijn m.fl. (1997): *Managing Complex Networks. Strategies for the Public Sector*, Sage Publications

Janne Seemann og Rasmus Antoft (2002): *Shared Care – samspil og konflikt mellem kommune, praksislæge og sygehus.* Flos forskningsrapport nr. 3.

Hatch, kapitel 3: "Organization-environment relations", s. 57-89 [33 sider, inkl. 3 siders referencer]

Alter, C. & Hage, J. (1993): *Organisations Working Together*, (kap. 1) Newbury Park, CA: Sage Publications

Axelsson, R. & Axelsson, S.B. (2007): "Samverkan och folkhälsa – begrebb, teorier och praktisk tillämpning", I: R. Axelsson m.fl. (red.) (2007): *Folkhälsa i Samverkan - mellan professioner, organisationer och samhälls-sektorer*, Studentlitteratur

Kickert, Klijn og Koppenjan (red.) (1997): *Managing Complex Networks – strategies for the public sector* (kap. 3 og 8), SAGE 1997

Tidd, J. & Bessant, J. (2009): *Managing Innovation*, 4ed. (kap. 1), Wiley 2009

de Man, A.P. (red.) (2008): *Knowledge and innovation in network*, US/UK: Edward Elgar

Brown, D. (1983): *Managing conflict at organizational interfaces* (kap. 7), Addison-Wesley

Seemann, J. & Gustafsson (2014): "Interorganisatorisk samverkan om innovation og forandring", I: R. Axelsson & S. B. Axelsson (red.) *Samverkan – kunskaper och erfarenheter*, Studentlitteratur

Gustafsson, J (2007/2009): "Lederskab i interorganisatoriske nätverk for folkhälsa och välfärd", I: R. Axelsson og S.B. Axelson (red.): *Folkhälsa i samverkan*, Studentlitteratur

Osborne, S. (2006): "The New Public Governance", *Public Management Review* 8(3), pp.377-387.

Koppenjan, J. & Klijn, E. (2004): *Managing uncertainties in Networks* (kap. 7), London: Routledge.

Huxham, C. & Vangen, S. (2005): *Managing to Collaborate – the theory and practice of collaborative advantage*, London: Routledge

Cropper, S. et al (red.) (2008): *The Oxford Handbook of Inter-organizational Relations* (kap. 1 og 5), Oxford University Press

Sørensen, E. & Torfing, J. (2005): *Netværksstyring – fra government til governance*, Roskilde Universitetsforlag

Eksamen

Mundtlig gruppeeksamen med ekstern censur på baggrund af skriftlig projektrapport, som integrerer de tre fag
Vurderingskriterier

karakteren 12:

Gives for den fremragende præstation, der i forhold til ovenstående læringsmål demonstrerer en udtømmende opfyldelse af kursets målsætninger, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

karakteren 02:

Gives for den minimalt acceptable grad af opfyldelse af de ovenstående læringsmål for kurset.